

بررسی عوامل موثر بر برنامه ریزی و مدیریت جذب توریسم مطالعه موردی (بندر چابهار)

اشکان ممقانی نسب^۱، روح اله امیری^۱

^۱دانشجوی کارشناسی ارشد، جغرافیا و برنامه‌ریزی توریسم دانشگاه سیستان و بلوچستان

چکیده

صنعت توریسم از عوامل موثر در توسعه اقتصادی، اجتماعی است، که بر پیشرفت و ارتقاء سطح شهری و روستایی منطقه هدف، تأثیر قابل توجهی دارد. در این مقاله سعی بر آن است که نقش و عملکرد سازمان‌های میراث فرهنگی، شهرداری و تأثیر تبلیغات، حمل و نقل و فضای سبز، بر مدیریت و برنامه ریزی توریسم با استفاده از روش (SWOT) در منطقه بررسی و تحلیل شود. منطقه مورد بررسی (چابهار) از طریق نمونه گیری خوشه ای به سه منطقه جغرافیایی تقسیم شد و عملیات نمونه گیری به صورت کاملاً تصادفی در آن مناطق صورت گرفت که تعداد ۱۰۰ پرسشنامه تهیه گردید. اندازه حجم نمونه با استفاده از روش شیسکین (Sheskin) انتخاب شد. مطالعات نشان داد که ۳۵٪ و ۵۵٪ مصاحبه شوندگان به ترتیب نقش شهرداری و سیاست‌های میراث فرهنگی را در مدیریت و جذب توریسم بسیار موثر دانسته‌اند، ۴۶٪/ عملکرد میراث فرهنگی را در اطلاع رسانی درباره جاذبه های توریستی شهر چابهار بسیار ضعیف دانسته، همچنین ۴۴٪ و ۴۶٪ مصاحبه شوندگان حمل و نقل و فضای سبز را عامل تأثیرگذار در مدیریت جذب توریسم می‌دانند و البته ۷۰٪ مصاحبه شوندگان امنیت را عامل بسیار موثر در جذب توریسم منطقه عنوان کرده‌اند.

واژگان کلیدی: مدیریت توریسم، گردشگر، SWOT، چابهار.

۱- مقدمه

در جهان امروز صنعت گردشگری در برنامه های اقتصادی کشورها جایگاه ممتازی دارد، به طوری که گفته می‌شود، افزایش گردشگری به معنی افزایش درآمد و افزایش گردش مالی است. گردشگری سرمایه ای ارزشمند است که می‌توان با صرف هزینه معمول اولیه، بهره‌وری پر سود دائمی را از آن انتظار داشت. به طوری که گردشگری با در اختیار گرفتن فناوری‌های پیشرفته و با توجه به رویکرد کشورها، رتبه اول درآمد زایی ارزی را در کشورهای جهان به خود اختصاص می‌دهد (پارسیان، اعرابی، ۲۹، ۱۳۷۷). نظام مدیریتی اکثر شهرها جهان سوم، با مشکلات اقتصادی، اجتماعی و کالبدی یعنی عدم وجود سرمایه های لازم، بیکاری و فقر، رشد و گسترش شتابان و فرایند شهرنشینی، نبود مدیریت مناسب شهری و تخصص کافی روبرو هستند و این مشکلات به طور مستقیم یا غیر مستقیم بر روی صنعت توریسم و عوامل مرتبط به آن تأثیر گذار است (شیوانی، ۴۶، ۱۳۸۴). شهر چابهار به عنوان مرکز شهرستان چابهار و یکی از مهم‌ترین بنادر کشور با دارا بودن شرایط مطلوب آب و هوایی در فصول سرد سال و وجود آثار تاریخی و طبیعی قابلیت‌های فراوان جهت استقرار فعالیت‌های توریستی در خود می‌باشد (ابراهیم زاده، ۶۷، ۱۳۸۸).

۱-۲- تعریف اصطلاحات:

مدیریت توریسم: برنامه ای که استراتژی‌های خاصی را در جهت جذب و گسترش و توسعه توریسم ارائه می‌دهد (نصیرزاده، ۲۰، ۱۳۸۱).
گردشگری: به مجموعه مسافرت‌هایی گفته می‌شود که بین مبدأ و مقصدی با انگیزه های استراحتی، تفریحی، تفرجی، ورزشی، دیداری، تجاری، فرهنگی و یا گذران اوقات فراغت انجام می‌گیرد و در آن شخص توریست در مقصد اشتغال و اقامت دائم ندارد (رضوانی، ۱۶، ۱۳۹۰).

۱-۲-۱ انواع گردشگری:

گردشگری شهری: فعالیت‌های گردشگری را توصیف می‌کند که در مناطق شهری رخ می‌دهد و شامل تعامل گردشگران با محیط شهری است (پاپلی یزدی، ۴۶، ۱۳۹۰).

گردشگری روستایی: در این نوع گردشگری، منابع فرهنگی، طبیعی و تاریخی نواحی روستایی به عنوان کالایی فرهنگی گردشگری عرضه می‌شود (همان، ۴۶).

گردشگری طبیعت: نوعی از گردشگری است که مسافرت به مناطق طبیعی با اهداف مطالعاتی و بهره بصری از مناظر و رستنی‌های طبیعت و حیات وحش و با توجه به جنبه‌های فرهنگی آن انجام می‌گیرد (زاهدی، ۱۳۹۰، ۲۷).
گردشگری تاریخی: گردشگری میراث نام دیگر این نوع گردشگری است؛ بازدید از مکان‌ها و ابنیه تاریخی، هدف گردشگران تاریخی است (پاپلی، ۱۳۹۰، ۴۴).

۲- مواد و روش‌ها:

این تحقیق از نوع توصیفی- تحلیلی است. برای جمع آوری اطلاعات و داده‌های مورد نیاز از بررسی‌های اسنادی و کتابخانه‌ای و مطالعات میدانی استفاده و با توجه به اطلاعات به دست آمده، به بررسی جاذبه‌ها امکانات، خدمات در مدیریت و برنامه ریزی توریسم و وضعیت کلی گردشگری منطقه (بندر چابهار) پرداخته سپس برای تجزیه و تحلیل یافته‌ها از مدل SWOT استفاده شد. برای این منظور محیط داخلی (نقاط قوت و ضعف) و محیط خارجی (فرصت‌ها و تهدیدها) منطقه مطالعه گردید و سپس برای تکمیل اطلاعات به دست آمده، به وسیله پرسش نامه از سه منطقه ۱- ترمینال مسافر بری ۲- دانشگاه علوم دریایی چابهار ۳- بازار شهر چابهار نیز انجام گرفت که با وزن دهی به موارد مورد نظر به تکمیل ماتریس SWOT و در نهایت به ارایه راهبردها و استراتژی‌های مناسب توسعه گردشگری چابهار پرداخته شد.

سپیشکین: (صحیح‌ترین سطح در انتخاب عمومی نمونه وضعیتی است که در آن ۹۵٪ اطمینان حاصل شود و درصد تخمین زده شده خطا بیش از ۵٪ نباشد (۹۵٪ سطح اطمینان و ۵٪ فاصله اطمینان) اندازه نمونه برای رسیدن به چنین نتیجه‌ای ضروری است و به شکل زیر محاسبه می‌شود: درصدی است که درباره آن یک فاصله اطمینان محاسبه شود و به عنوان یک تناسب توضیح شده است.

$$P=Q-1$$

C=اندازه مطلوب فاصله اطمینان که به صورت اعداد اعشاری توضیح داده می‌شود. اندازه نمونه مورد نیاز بر فرض اینکه سایر پارامترها ثابت باشند با اندازه جامعه آماری معین نمی‌شود، بلکه با سطح اطمینان مطلوب و خطای قابل قبول تعیین می‌گردد که با سطح قابل قبول خطای ۵٪ و سطح اطمینان ۹۵٪ اندازه نمونه برابر با ۹۶ نفر می‌شود که اندازه حجم نمونه ۱۰۰ انتخاب شد.

این مقاله با بررسی نقش سازمان میراث فرهنگی در برنامه ریزی و مدیریت توریسم نشان داد که ۵۲٪ مصاحبه شوندگان نقش سازمان میراث فرهنگی را موثر دانسته‌اند و همچنین ۵۵٪ مصاحبه شوندگان عملکرد سازمان میراث فرهنگی در اطلاع رسانی وضعیت توریسم شهر چابهار را ضعیف دانسته‌اند. شهرداری نقشی موثری در مدیریت توریسم دارد، زیرا با ایجاد امکانات رفاهی در مناطق مختلف شهری از قبیل نسب تابلوهای راهنمای جاده‌ای شهری، ایستگاه‌های استراحت موقت می‌تواند باعث خلق تصاویری زیبا از یک شهر در ذهن گردشگر شود. نظر سنجی نشان می‌دهد که ۳۵٪ مصاحبه شوندگان نقش شهرداری در جذب توریست را بسیار موثر دانستند.

تأثیر فضای سبز بر جذب توریسم: با توجه به کمبود فضای سبز در شهر چابهار و جلوه‌ای که شهر در راستای جذب گردشگر صورت می‌دهد این موضوع مورد بررسی قرار گرفت، پاسخنامه‌ها بیان می‌دارند که ۵۰٪ مصاحبه شوندگان فضای سبز را عاملی بسیار موثر در جذب توریسم ۱۶٪ کم تأثیر و ۵۷٪ بی تأثیر دانسته‌اند، که علت آن می‌تواند دسترسی چابهار به چشم اندازه‌های ساحلی باشد.

امنیت: امنیت را می‌توان به عنوان رکنی اساسی در توسعه گردشگری معرفی کرد، امنیت در قالب‌های اجتماعی، اقتصادی و سیاسی نمود پیدا می‌کند. بنابراین صنعت گردشگری و امنیت ارتباطی معنا دار داشته، لذا باید به این ارتباط در برنامه ریزی‌های مدیریتی توجه کنیم. در این راستا به بررسی مسئله امنیت پرداخته شده است. شهر چابهار به دلیل قرار گیری در چهارراه تجاری قاچاق کالا و ناامنی مسیرهای ارتباطی و ناامنی در دولت همسایه دچار سطحی از تزلزل امنیتی می‌باشد. بررسی نشان داد که ۷۰٪ مصاحبه شوندگان شهر سطح امنیتی شهر را برای جذب توریسم بسیار ضعیف دانسته‌اند و امنیت را به عنوان شاخصی مهم در جذب توریسم برشمرده‌اند.

تبلیغات صحیح و اطلاع رسانی وسیع: تبلیغات هرگونه عملیات انتقال غیر مستقیم ایده‌ها و پیام‌ها که با هدف فروش کالاها یا خدمات صورت می‌گیرد و بابت این عملیات هزینه‌ای پرداخت می‌شود، استفاده از شیوه‌ها و روش‌های مدرن در تبلیغات برای معرفی جاذبه‌های توریستی و گردشگری و شرکت در نمایشگاه‌های سیاحتی و فعال نمودن خانه فرهنگ در شهرها برای ارائه درست این جاذبه‌ها برای علاقمندان سفر به چابهار و استفاده از برنامه‌های تلویزیونی و اینترنتی در جهت توسعه صنعت توریسم بسیار ضروری است. بررسی‌ها نشان داد که ۵۸٪ مصاحبه شوندگان تبلیغات در زمینه جذب توریسم را بسیار ضعیف می‌دانند.

گسترش حمل و نقل (فرودگاه‌ها و شبکه جاده‌ای): مسلماً آسان بودن ورود به یک منطقه بسیار حائز اهمیت است تعداد و موقعیت مکانی انواع راه‌های حمل و نقل از اهمیت بالایی برخوردار است. توسعه جاده‌ها به ویژه ساخت بزرگراه‌ها جدید با آنکه برنامه‌های حفظ محیط زیست در تعارض قرار دارد

دارای اهمیت است. اگر وسایل ارتباطی یک محل فرهنگی مطلوب نباشد شاید تبلیغ و بازاریابی حساب شده بتواند تا حدی این موضوع را حل کند. ۴۸٪ مصاحبه شوندگان حمل و نقل را در جذب توریسم مؤثر دانسته‌اند.

۳- تحلیل SWOT

بر اساس بررسی‌های به عمل آمده شهر چابهار دارای نقاط قوت و ضعف متعددی بوده که هر یک از این موارد بر روند جذب گردشگر در این شهر تأثیر گذار بوده‌اند. همچنین این شهرستان با توجه به هم جوارری دریایی با کشورهای دیگر دارای شرایط خاص اقتصادی، اجتماعی و کالبدی است که در صورت استفاده مطلوب از شرایط فعلی خود و در واقع فرصت‌های پیش روی خود، نه تنها در زمینه گردشگری بلکه در کلیه زمینه‌های اقتصادی و انسانی توسعه چشمگیری یافته و می‌تواند به بزرگ‌ترین بندر منطقه‌ی دریایی عمان تبدیل شود.

روش تجزیه و تحلیل سوات از چهار کلمه کلیدی (نقاط قوت) (نقاط ضعف) (فرصت‌ها) (تهدیدات) تشکیل شده است. هدف از استفاده روش سوات: تجزیه و تحلیل و برنامه‌ریزی گردشگری منطقه، که نشان دهنده سیستم برنامه ریزی در حال حاضر در چه وضعیتی قرار دارد و باید در آینده چه راهی را بپیماید؟

عمده‌ترین کاربرد روش سوات، تجزیه تحلیل و برنامه ریزی گردشگری در سطوح مختلف محلی، منطقه‌ای می‌باشد. به دنبال این کاربرد مسائل اصلی و فرعی گردشگری منطقه تحلیل شده و بر این مبنای راهکار توسعه شهر با فهرست نمودن مهم‌ترین نقاط قوت و فرصت‌ها به منظور طرح راهبردهای مبتنی بر بهره‌گیری از برتری‌های رقابتی، تعیین می‌شود و سپس مهم‌ترین فرصت‌های پیش رو به منظور رفع نقاط ضعف درونی بررسی و از طریق ارائه راهبرد های بازنگری، تهدیدهای بیرونی رفع می‌گردد. با تأکید بر راهبردهای تنوع بخشی در فعالیت‌های گردشگری نیازمندی‌های نواحی شهری بر طرف شده و راهبردهای تدافعی به منظور کاهش آسیب پذیری ناحیه به مرحله اجرا گذاشته می‌شود، که در این قسمت به ارائه آن پرداخته می‌شود.

این مدل، یکی از روش‌های مورد استفاده برای سازماندهی عوامل خارجی در قالب مقوله‌های فرصت‌ها و تهدیدها و عوامل داخلی اعم از قوت‌ها و ضعف‌ها است. این روش برای تجزیه و تحلیل عوامل تأثیر گذار و فرا روی یک شهر، منطقه، و غیره با استفاده از عوامل درجه بندی و با توجه به وزن و اهمیت داده شده بر هر یک از عوامل تأثیر گذار است. برای تهیه و ساخت جدولی از این عوامل و چگونگی تأثیر گذاری آن بر کارکردهای گردشگری و تحلیل آن مراحل زیر انجام گرفته است:

در ستون یک عوامل خارجی و داخلی، مهم‌ترین قوت‌ها، ضعف‌ها، فرصت‌ها و تهدیدهای فرا روی سیستم را نام برده و در ستون اوزان، به هر یک از عوامل بر اساس اثر احتمالی آن بر موقعیت استراتژیک و بر اساس نتایج یافته‌ها حاصل از شناخت و تجزیه و تحلیل وضع موجود (وزنی از یک مهم‌ترین تا صفر بی اهمیت‌ترین) داده می‌شود. هر چقدر وزن بیشتر باشد، تأثیر بر موقعیت کنونی و آینده آن بر سیستم بیشتر خواهد بود. جمع ستون ۲ بدون توجه به تعداد عوامل، ۱ است. در ستون سه درجه بندی، به هر عامل و بر اساس اهمیت و موقعیت آن در سیستم امتیازی از (۵ بسیار خوب تا ۱ ضعیف) بر اساس نتایج یافته‌های حاصل از شناخت و تجزیه و تحلیل وضع موجود داده می‌شود. این درجه بندی نشان می‌دهد که سیستم چگونه به هر یک از عوامل خارجی پاسخ می‌دهد. در ستون چهار امتیاز وزنی، وزن‌های ستون ۲، را در ستون ۳ ضرب می‌کنیم تا به این وسیله امتیاز وزنی آن به دست آید. به این ترتیب، برای هر عامل، یک امتیاز وزنی از ۱ تا ۵ به دست می‌آید، که به طور متوسط میانگین این امتیاز عدد ۳ است. سرانجام، امتیازات وزنی تمام عوامل خارجی و داخلی در ستون ۴ را به طور جداگانه با یکدیگر جمع می‌زنیم و امتیاز وزنی آن را محاسبه می‌کنیم. امتیاز وزنی کل نشان دهنده آن است که یک سیستم چگونه به عوامل و نیروهای موجود و بالقوه در محیط بیرونی پاسخ می‌دهد. همیشه متوسط امتیاز وزنی کل در یک سیستم در یک زمینه، عدد ۳ است، چنانچه بالاتر از آن باشد، اهمیت آن بیشتر و اگر کمتر از آن باشد، از اهمیت و تأثیر گذاری کمتری برخوردار است.

۳-۱ عوامل داخلی مؤثر بر گردشگری در شهر مورد مطالعه

هدف این مرحله سنجش محیط داخلی ناحیه مورد مطالعه جهت شناسایی نقاط ضعف و قوت است: یعنی جنبه‌هایی که در راه دستیابی به اهداف برنامه ریزی و اجرای تکلیف‌های آن زمینه‌های مساعد یا باز دارنده دارد مد نظر می‌باشد. برای سازماندهی و طبقه بندی عوامل داخلی در دو مقوله نقاط قوت و ضعف و به منظور ارزیابی روش مدیریت و واکنش سیستم به این عوامل خاص، با توجه به اهمیت مورد انتظار در گردشگری چابهار، بررسی و ضرایب تأثیر آن‌ها به تفکیک جدول زیر تعیین گردید:

جدول شماره-۱ نتایج تجزیه و تحلیل عوامل داخلی نقاط قوت

امتیاز وزنی	درجه بندی	وزن	نقاط قوت
۰/۳۸	۴	۰/۰۷	۱) نزدیکی به مرز و ایجاد یک منطقه آزاد تجاری و خرید
۰/۱۸	۳	۰/۰۶	۲) وجود چشم اندازهای بیابانی و کوهستانی یگر
۰/۱۵	۳	۰/۰۵	۳) آب و هوای مطبوع در فصل بهار و پاییز
۰/۱۵	۳	۰/۰۵	۴) آثار تاریخی و میراث فرهنگی نزدیک به شهر
۰/۳۶	۴	۰/۰۹	۵) دسترسی به دریاهاى آزاد
۰/۰۸	۲	۰/۰۴	۶) مستعد بودن و آماده بودن منطقه جهت سرمایه گذاری و برنامه ریزی توریسم در جهت استفاده از منابع طبیعی و انسانی
۰/۰۶	۲	۰/۰۳	۷) یاور مسئولین مینى زیر ظرفیت پذیرى صنعت توریسم در این منطقه
۱/۲۶		۰/۳۹	جمع

منبع: یافته های تحقیق

در بررسی نقاط قوت شهر چابهار وجود راه آهن و فرودگاه از نظر مسافران مؤثرترین عامل جذب و تسهیل کننده در رفت آمد گردشگران به منطقه می دانند.

جدول شماره ۲ - نتایج تجزیه و تحلیل عوامل داخلی نقاط ضعف

امتیاز وزنی	درجه بندی	وزن	نقاط ضعف
۰/۳۲	۴	۰/۰۸	۱) کم توجه ای دولت مردان به این منطقه
۰/۰۸	۲	۰/۰۴	۲) کمبود سرمایه گذاری خصوصی و مردمی
۰/۵۰	۵	۰/۱۰	۳) نبود احساس امنیت در گردشگران
۰/۲۸	۴	۰/۰۷	۴) ضعف تبلیغات
۰/۱۸	۳	۰/۰۶	۵) نبود مکان های اقامتی و پذیرایی مناسب برای همه اقشار
۰/۰۸	۲	۰/۰۴	۶) کمبود تسهیلات بهداشتی، درمانی و خدماتی
۰/۰۴	۲	۰/۰۲	۷) نامناسب بودن تاسیسات و تجهیزات تفریحی و ورزشی
۰/۱۸	۴	۰/۰۷	۸) دوری از مراکز جمعیتی و مراکز بزرگ شهری کشور
۰/۱۵	۳	۰/۰۵	۹) کمبود فضای سبز شهری
۰/۰۲	۲	۰/۰۲	۱۰) پایین بودن سطح سواد مردم
۰/۱۸	۳	۰/۰۶	۱۱) نبود عملکرد مناسب و هماهنگ نهادها در برنامه ریزی مناسب با منطقه
۲/۱۳		-/۶۱	جمع

منبع: یافته های تحقیق

در بررسی نقاط ضعف مهم ترین عوامل که مانع گسترش و توسعه گردشگری در چابهار شده است: به ترتیب نبود احساس امنیت در گردشگران و کم توجه ای مسئولان از بالاترین امتیاز برخوردارند.

۲-۳ عوامل خارجی مؤثر بر گردشگری در شهر مورد مطالعه

هدف این مرحله کندوکاو آثار محیط خارجی در ناحیه مطالعه شده جهت شناسایی فرصت‌ها و تهدیداتی است که ناحیه در ارتباط با گسترش گردشگری با آن مواجه است. بنابراین بر اساس مطالعات انجام شده و بررسی وضعیت محیط پیرامون ناحیه مطالعه شده، مجموعه فرصت‌ها و تهدیدهای موجود و مؤثر بر این ناحیه از لحاظ گردشگری در غالب ابعاد توسعه مورد توجه قرار گرفت (رکن‌الدین افتخاری و مهدوی، ۱۳۸۵، ۱۰). برای سازماندهی عوامل خارجی در قالب مقوله‌های فرصت‌ها و تهدیدهای فرا روی سیستم، با استفاده از عوامل درجه بندی و با توجه به اهمیت هر یک از فرصت‌ها و تهدیدها و با توجه به میزان تأثیر گذاری هر یک از آنها بر کارکردهای منطقه ای چابهار، محاسبه و به شرح جدول ذیل تعیین گردید:

جدول شماره-۳ نتایج تجزیه و تحلیل عوامل خارجی (فرصت‌ها)

امتیاز وزنی	درجه بندی	وزن	فرصت‌ها
۰/۳۸	۴	۰/۰۷	۱) اشتغال زایی و ایجاد درآمد ارزی برای کشور
۰/۱۸	۳	۰/۰۶	۲) سرمایه گذاری در بخش خصوصی
۰/۳۳	۴	۰/۰۸	۳) امکان دسترسی به بازارهای بین المللی
۰/۳۸	۴	۰/۰۷	۴) نزدیکی به کشورهای پاکستان و افغانستان
۰/۱۸	۳	۰/۰۶	۵) امکان تبدیل شدن به یکی از قطب‌های گردشگری ساحلی
۰/۰۸	۲	۰/۰۴	۶) کاهش تخلیفات اجتماعی یا ورود گردشگران
۰/۱۵	۳	۰/۰۵	۷) وجود نهاد ها و سازمان های مختلف دولتی و غیر دولتی در جهت حمایت و ارائه تسهیلات خدمات گردشگری
۱/۴۷		۰/۴۳	جمع

منبع: یافته های تحقیق

نتایج تجزیه و تحلیل عوامل خارجی فرصت‌ها امکان دسترسی به بازارهایی بین‌المللی را مهم‌ترین فرصت منطقه چابهار برای جذب گردشگر برشمرده است.

جدول شماره-۴ نتایج تجزیه و تحلیل عوامل خارجی (تهدیدها)

امتیاز وزنی	درجه بندی	وزن	تهدیدها
۰/۳۶	۴	۰/۰۹	۱) پراکنش نامناسب فصلی بازدید کنندگان
۰/۳۲	۴	۰/۰۸	۲) سرمایه گذاری خارجی لندک در بخش گردشگری
۰/۵۵	۵	۰/۱۱	۳) آب و هوای گرم در برخی از ماههای سال و کمبود آب شرب
۰/۳۲	۴	۰/۰۸	۴) معرومیت شدید منطقه و هجوم جمعیت مهاجر
۰/۳۶	۴	۰/۰۹	۵) مسائل مذهبی و اعتقادی
۰/۳۱	۳	۰/۰۷	۶) عدم ارائه مجوز و تسهیلات از سوی دولت جهت گسترش و توسعه خدمات، تجهیزات و تأسیسات گردشگری در این شهر
۰/۱۰	۲	۰/۰۵	۷) دست کاری زمین ها و مناطق زیست محیطی بکر
۲/۲۲		۰/۵۷	جمع

منبع: یافته های تحقیق

مهم‌ترین عوامل تهدید توسعه گردشگری آب و هوایی گرم و در اکثر ایام سال و کمبود آب شرب و مسائل مذهبی، اعتقادی می‌باشد.

نتیجه گیری

با وجود اینکه شهر زاهدان دارای توان بالایی برای گردشگری می باشد اما در حال حاضر استفاده مناسبی از این توانمندی های نمی شود و در حوضه مدیریتی به این بخش کمتر اهمیت داده شده است.

با توجه به یافته های این پژوهش، شهر چابهار دارای جاذبه های متنوع طبیعی است و در کنار این طبیعت بکر و زیبای ساحل از جاذبه های خاص این منطقه به شمار می آید. نتایج بررسی و تحلیل ها نشان می دهد که شهر چابهار با جاذبه گردشگری موجود خود، می تواند یکی از قطب های گردشگری کشور باشد. با توجه به بررسی وضعیت موجود و شناسایی نقاط قوت و فرصت های توسعه توریسم در منطقه و از طرفی، نقاط ضعف و تهدیدهایی که در فرایند توسعه گردشگری این ناحیه وجود دارد، رهیافت های بیانگر آن است که: که ضعف و بی ثباتی در مدیریت، دوری از مراکز جمعیتی و مراکز بزرگ شهری کشور، نبود احساس امنیت در گردشگران، کم توجهی دولت مردان به این منطقه، ضعف تبلیغات و نا هماهنگی سازمان های مرتبط در زمینه گردشگری با مردم، از علل اصلی توسعه نیافتگی گردشگری در چابهار هستند. راهبردهای توسعه و اصلاح نهادهای مدیریتی و به کارگیری مدیران متخصص در بخش های گردشگری و همچنین ثبات در مدیریت برای اجرای طرح های بلند مدت لازمه استقرار گردشگری می باشد. تقویت تبلیغات و فعالیت های آگاه سازی در خصوص قابلیت های گردشگری منطقه و از بین بردن ذهنیت بد گردشگران درباره وضعیت امنیتی و فرهنگی منطقه، از عوامل رشد گردشگری و تعامل و هم فکری بین مسئولین منطقه و سازمان های مرتبط با گردشگری از عوامل توسعه گردشگری به شمار می روند. استفاده از پتانسیل های منطقه در جهت احداث خطوط راه آهن باعث رشد اقتصادی و از جمله مهم ترین راهبردهای توسعه گردشگری چابهار شناخته شده اند.

منابع و مأخذ

- [۱] ابراهیم زاده، عیسی، عبدالله آقاسی زاده، تحلیل عوامل مؤثر بر گسترش گردشگری در ناحیه ساحلی چابهار، ۱۳۸۸.
- [۲] پاپلی یزدی، محمد حسین، مهدی سقایی. گردشگری (ماهیت و مفاهیم)، انتشارات سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاهها (سمت)، ۱۳۹۰.
- [۳] پارسیان، ع، اعرابی، "جهانگردی در چشمانداز جامع" انتشارات دفتر پژوهشهای فرهنگی، ۱۳۷۷.
- [۴] زاهدی، شمس السادات، ۱۳۹۰. مبانی توریسم و اکوتوریسم پایدار (با تاکید بر محیط زیست)، انتشارات دانشگاه علامه طباطبائی
- [۵] رضوانی، علی اصغر، جغرافیا و صنعت توریسم، پیام نور، ۱۳۹۰.
- [۶] شیوانی، و، "گردشگری در ایران"، مرکز پژوهشهای شورای اسلامی، ۱۳۸۴.
- [۷] عبدالرضا رکن الدین افتخاری، داوود مهدوی (۱۳۸۴)؛ راهکارهای توسعه گردشگری روستایی با استفاده از مدل SWOT دهستان لواسان کوچک،
- [۸] قره نژاد "اقتصاد و سیاست گذاری توریسم"، انتشارات مانی، ۱۳۷۵.
- [۹] نصیرزاده، ح. (۱۳۸۱)، "مطالعات جهانگردی و اکوتوریسم و اثرات آن بر محیط زیست و توسعه"، انتشارات استانداری یزد.